

Brüsszel, 2022. január 19.
(OR. en)

5461/22

SOC 35
EMPL 27
ECOFIN 50
EDUC 19

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Foglalkoztatási Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)/a Tanács
Tárgy:	A 2022. évi európai szemeszter Ajánlás az euroövezet gazdaságpolitikájáról – A foglalkoztatási és szociális vonatkozásokkal kapcsolatos hozzájárulás jóváhagyása

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2021. november 24-én előterjesztette az őszi gazdasági csomagot, és annak részeként az éves fenntartható növekedési jelentést, a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, valamint az együttes foglalkoztatási jelentés tervezetét. Az elmúlt évhez hasonlóan a csomag része volt az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlástervezet is, amelynek célja az uniós gazdasági kormányzás euroövezeti és nemzeti dimenzióinak jobb integrálása.

II. AZ EURÓÖVEZETRE VONATKOZÓ AJÁNLÁS

A bizottságok (EMCO, SPC, EPC/euroövezeti formáció) elnökei együttműködtek annak érdekében, hogy hozzájárulásait koordinálják. Az EMCO és az SPC ennek megfelelően 2021. december 7-én együttes ülést tartott, ahol elemezték és megvitatták az ajánlás foglalkoztatási és szociális vonatkozásait.

Az euróövezetre vonatkozó ajánlás foglalkoztatási és szociális vonatkozásai a **2. ajánlásban és a (12) preambulumbekkezdésben** szerepelnek. A bizottságok megvitatták ezeket a részeket, és megállapodtak a bizottsági szöveg néhány módosításáról. Az EMCO és az SPC elnökei ezeket a módosításokat az EPC/euróövezeti formáció elé terjesztették (2021. december 9-én, telekonferencia keretében). Az EPC/euróövezeti formáció jóváhagyta ezeket a módosításokat.

A mellékletben a (14146/21 dokumentumban található) bizottsági javaslatához képest tett módosításokat **félkövér** betűtípus, a törléseket pedig [...] jelzi.

Az e feljegyzés mellékletében foglalt szöveg megfelel az EPC/euróövezeti formáció által jóváhagyott módosításoknak, de kizárólag azon részek tekintetében, amelyek az EPSCO Tanács hatáskörébe tartoznak (2. ajánlás és (12) preambulumbekkezdés). A szöveg többi részéről még folynak a megbeszélések az ECOFIN Tanács keretében, így azokban további módosításokra kerülhet sor.

III. KONKLÚZIÓ

Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy ajánlja a Tanácsnak, hogy hagyja jóvá az e feljegyzés mellékletében található, az euróövezetre vonatkozó ajánlás foglalkoztatási és szociális vonatkozásait.

A következőre irányuló ajánlás:

A TANÁCS AJÁNLÁSA

az euroövezet gazdaságpolitikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 136. cikkére, összefüggésben annak 121. cikke (2) bekezdésével,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

- (1) Az euroövezet gazdaságában a 2020-as rendkívül súlyos recesszió után jelenleg stabil és gyors ütemű helyreállítás van folyamatban. A GDP növekedése 2021 második negyedévében felülmúlta a várakozásokat, és a 2021. őszi gazdasági előrejelzés szerint az euroövezet GDP-je 2021-ben várhatóan 5,0 %-kal nő. Az euroövezet gazdaságának GDP-je 2021 utolsó negyedévében várhatóan visszatér a válság előtti szintre. 2021 második negyedévére hét euroövezeti ország GDP-je már újra elérte a válság előtti szintet. Az előrejelzések szerint az euroövezet GDP-je 2022-ben 4,3 %-kal fog nőni. A GDP-növekedés fő hajtóereje a belső kereslet, ami a korlátozásoknak az oltóanyagok bevezetését követő enyhítésével, a munkaerőpiacok helyzetének fokozatos javulásával, a kijárási korlátozások időszakában felhalmozódott többletmegtakarítások felhasználásával, valamint a kedvező finanszírozási feltételeknek és a NextGenerationEU keretében nyújtott szakpolitikai támogatásnak köszönhető erőteljes beruházásnövekedéssel áll összefüggésben. Az ajánlásnak megfelelően az euroövezeti tagállamok – egyénileg és az eurócsoporton belül együttesen – intézkedéseket hoztak a Covid19-válságot követő helyreállítást támogató szakpolitikai irányvonal biztosítása érdekében. A jövőben is jelentős bizonytalansággal és kockázatokkal kell számolni, ideértve a világjárvány alakulását mind az EU-n belül, mind azon kívül.
- (2) Az év során a belső kereslet erőteljes növekedése a kínálati oldalon korlátokba ütközött – ideértve az inputok szűkösségét és a logisztikai problémákat. Emellett az egyes ágazatokban és tagállamokban tapasztalható munkaerő- és szakemberhiány egyre nagyobb aggodalomra ad okot. A több éven át jellemző rendkívül alacsony inflációs ráták után az euroövezetben 2021 eleje óta erősödött az infláció, amelynek háttérében mindenekelőtt a meredeken emelkedő energiaárak és az ellátási szűk keresztmetszetek állnak, ami a kijárási korlátozásokat követő kiigazítási folyamathoz kapcsolódó átmeneti jelenségre utal. Az infláció az euroövezetben 2021 szeptemberében elérte a 3,4 %-ot, ami tízéves csúcsot jelent.

- (3) 2021-ben az európai helyreállítási stratégia középpontjában a NextGenerationEU és az ahhoz kapcsolódó legjelentősebb eszköz, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz³ végrehajtása állt. A Tanács a Bizottság kedvező értékelését követően 2021. november közepéig 22 tagállam – köztük 18 euroövezeti ország – helyreállítási és rezilienciaépítési tervét fogadta el. Az elkövetkező években a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretébe illeszkedő reformok és beruházások eredményes végrehajtása mélyreható pozitív hatást gyakorol majd az euroövezet gazdaságainak működésére. Az eszköz eredményes végrehajtása elő fogja mozdítani a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergenciát az euroövezeti tagállamokban, mégpedig a forráselosztási kulcs alkalmazása révén. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz emellett megerősítette a bizalmat, és hozzájárul a növekedés és a makroszintű pénzügyi stabilitás támogatásához, ezáltal kiegyensúlyozva a politikák kombinációját és kiegészítve az Európai Központi Bank (EKB) intézkedéseit. A helyreállítás támogatása mellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz célja a tagállami gazdaságok strukturális átalakítása, mindenekelőtt a zöld és digitális átállás megvalósítása érdekében. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében végrehajtott koherens beruházások és reformok – a kohéziós politikai alapok felhasználásával együtt – az euroövezet jövőbeli sokkhatásokkal szembeni rezilienciájának fokozására, a potenciális kibocsátás tartós növelésére, a foglalkoztatás támogatására és a társadalmi kihívások kezelésére irányulnak. Emellett az Unió által a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz finanszírozása érdekében kibocsátott, euróban denominált adósság révén fokozódik az európai tőkepiacok mélysége és likviditása, és az hozzájárul az euró nemzetközi jelentőségének erősítéséhez. A zöldkötvényeknek a NextGenerationEU keretében történő kibocsátása tovább fogja segíteni a fenntartható beruházások előmozdítását.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (4) A helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt reformok és beruházások végrehajtása lehetővé fogja tenni a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó finanszírozás folyósítását, és ténylegesen hozzá fog járulni az euroövezet szakpolitikai prioritásainak – és az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásoknak – a megvalósításához⁴. Ez többek között a nemzeti intézményi keretek megerősítésére, magas színvonalú közberuházások támogatására, a társadalmi kohéziót, valamint a méltányos zöld és digitális átállást támogató szakpolitikai intézkedésekre irányul majd, és várhatóan segíti a fenntartható és inkluzív helyreállítás biztosítását, a növekedési potenciál fenntartását és a reziliencia fokozását. Ez összhangban van az éves fenntartható növekedési jelentéssel és a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójával: a környezeti fenntarthatósággal, a termelékenységgel, a méltányossággal és a makrogazdasági stabilitással⁵.
- (5) A kellően támogató és egymást kölcsönösen erősítő gazdaságpolitikák hatékonynak bizonyultak a makrogazdasági stabilitás megteremtésében, korlátozták a munkaerőpiaci eredményekre gyakorolt hatást, enyhítették a recesszió kockázatát és támogatták a gazdaság gyors helyreállítását. A monetáris és a költségvetési politikák következetes kombinációja – a strukturális reformokkal és a pénzügyi stabilitás fenntartását célzó intézkedésekkel együtt – továbbra is alapvető fontosságú lesz az euroövezet jó működése szempontjából, teljes összhangban a tagállamok és az intézmények Szerződésben meghatározott szerepeivel.

⁴ A Tanács ajánlása (2021. július 13.) az euróövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 283., 2021.7.15., 1. o.).

⁵ 2022. évi éves fenntartható növekedési jelentés, COM(2021) 740.

- (6) Az EKB monetáris politikai intézkedéseinek célja a különböző pénzügyi piaci szegmensek zökkenőmentes működésének a biztosítása, a monetáris transzmissziós csatornák sértetlenségének a fenntartása, és végső soron a középtávú árstabilitás megőrzése. 2021 júliusában az EKB közzétette új monetáris politikai stratégiáját. Az új stratégia középtávon 2 %-os szimmetrikus inflációs célt határoz meg. A Kormányzótanács azt is megerősítette, hogy továbbra is az EKB által meghatározott kamatlábakat tekinti elsődleges monetáris politikai eszközének. 2021 októberében az EKB a digitális euróra vonatkozó kétéves vizsgálati szakaszt indított. A digitális euro létrehozásához az uniós jogalkotó beavatkozására lenne szükség az EUMSZ 133. cikke alapján. Egy ilyen központi banki digitális pénznem kibocsátása többek között biztosíthatná a nyilvánosság számára a pénz folyamatos rendelkezésre állását digitális formában, támogatná az európai gazdaság digitalizálását, és aktívan ösztönözhetné az innovációt a kis értékű fizetések terén⁶. Emellett hozzájárulna az euro nemzetközi szerepének megerősítéséhez és Európa nyitott stratégiai autonómiájához.
- (7) Az Európai Bizottság 2021. október 19-én újraindította a gazdasági kormányzás felülvizsgálatáról szóló vitát, hogy széles körű egyetértés jöjjön létre arra vonatkozóan, hogy miként lehet fokozni a keret hatékonyságát és átláthatóságát, orvosolni a makrogazdasági egyensúlyhiányokat, és az átállást és a növekedést ösztönző módon kezelni a költségvetési kihívásokat, figyelembe véve a Covid19-válság tanulságait.

⁶ Lásd az EKB digitális euróról szóló 2020. októberi jelentését, amely itt érhető el: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

- (8) Az előrejelzések szerint az euroövezet egészének államháztartási hiánya 2021-ben eléri a GDP 7,1 %-át, 2022-ben viszont 3,9 %-ra esik vissza. A nemzeti költségvetések és az uniós költségvetés alapján kialakított euroövezeti költségvetési irányvonal az előrejelzések szerint 2021-ben és 2022-ben is támogató jellegű marad (a GDP 1¼ %-a, illetve 1 %-a). 2022-ben mind a nemzeti, mind az uniós finanszírozású közberuházások hozzájárulnak majd a támogató irányvonalhoz. 2021 novemberétől a Tanács által eddig jóváhagyott 18 euroövezeti nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv alapján az euroövezeti tagállamok nagyszabású pénzügyi támogatást kapnak, amely 2026-ig legfeljebb 262 milliárd EUR összegig terjedő vissza nem térítendő támogatást és 139 milliárd EUR összegű hitelt jelent. A nemzeti költségvetési politikáknak a Stabilitási és Növekedési Paktum teljes körű tiszteletben tartása mellett történő összehangolása elengedhetetlen a Covid19-válságra való hatékony reagáláshoz, a fenntartható helyreállításhoz, valamint a gazdasági és monetáris unió (GMU) megfelelő működéséhez. Noha az általános mentesítési rendelkezés 2022-ben még érvényben marad, 2023-tól várhatóan már nem lesz alkalmazható. A gazdasági helyreállítás megszilárdulásával a költségvetési politika az átmeneti szükséghelyzeti intézkedések helyett a helyreállítást támogató célzott intézkedéseket helyezi előtérbe. Az államadósság-ráták növekedése (a 2019. évi 85,5 %-ról 2021-ben a GDP 100 %-ára) a kibocsátás csökkenéséből és a Covid19-járvány okozta nagyon súlyos sokk kezeléséhez szükséges szakpolitikai válaszingtézkedésekből eredő együttes hatást tükrözi. Mivel azonban néhány euroövezeti tagállamban már a sokkhatást megelőzően is magas volt az adósságráta, az euroövezet nagy részében a szakpolitikai célkitűzések között fog szerepelni az adósságállomány fokozatos, folyamatos és növekedésbarát módon megvalósítandó csökkentése.

- (9) Ebben az összefüggésben különösen fontosnak tűnik az államháztartás összetételének javítása, például a beruházások előmozdítása, a költségvetési intézkedések minőségének javítása, valamint a költségvetés hosszabb távú fenntarthatóságának biztosítása révén, többek között az éghajlatváltozásra, valamint a zöld és digitális átállásra tekintettel. A környezetbarát költségvetés-tervezés, a kiadások felülvizsgálata, a jól működő közberuházás-kezelési rendszerek és a hatékony közbeszerzési keretek költségvetési mozgásteret teremthetnek további közberuházások számára. A hatékonyabb és méltányosabb bevételi politika megvalósítását célzó reformok a Covid19-válságot követően még fontosabbá váltak. Még tovább lehetne erősíteni az euroövezeti adórendszerek növekedésösztönző és környezetbarát jellegét, különösen a **torzulások kezelése** és a munkát terhelő – a legtöbb euroövezeti tagállamban továbbra is magas – adóék csökkentése révén. Az agresszív adótervezés, az adókikerülés és az adókijátszás megszüntetésére irányuló intézkedések hatékonyabbá és méltányosabbá tehetik az adórendszereket, ugyanakkor támogatják a helyreállítást és növelik a bevételeket. A globalizáció szükségessé tette az adózási keretelvek kiigazítását, hogy azok megfeleljenek az egyre inkább digitalizált gazdaság követelményeinek. Az OECD és a G20-ak által az adóalap-erózióra és nyereségátcsoportosításra (BEPS) vonatkozóan létrehozott átfogó keretrendszeren belül megállapodás jött létre a globális adózás reformjáról, amelynek célja a gazdaság digitalizációjából eredő adóügyi kihívások kezelése és a káros adóverseny korlátozása.

- (10) A nemzeti és uniós szinten, többek között a NextGenerationEU révén megvalósított gyors és határozott szakpolitikai válaszingykedések hatékonyan enyhítették a válság háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatását. Ennek az összehangolt fellépésnek köszönhetően az eredetileg vártnál kisebb mértékben nőttek a tagállamok közötti eltérések, és a hosszú távú káros hatások mérséklődtek. A többek között a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más munkahelymegtartási intézkedések révén biztosított szakpolitikai támogatás hozzájárult ahhoz, hogy a vállalkozások a válság közepette is folytatni tudják tevékenységüket, továbbá visszafogta a munkanélküliségi ráta növekedését és a rendelkezésre álló jövedelem csökkenését. Bár a fizetéseképtelenségi ráták 2021-ben emelkedtek, ennek mértéke a támogatási intézkedések fokozatos megszüntetése ellenére is visszafogott maradt. Fokozatos javulás figyelhető meg a munkaerőpiacokon is: 2021 második negyedében a foglalkoztatási **ráta** ismét 72,1 % volt, miközben a Covid19-járvány előtt, 2019 negyedik negyedében 72,9 %-on tetőzött. A válság során gyorsuló ütemben nyert teret a digitális technológia, ami – tartóssá válva – pozitív hatással lehet a termelékenységre. Kétségtelen azonban, hogy a Covid19-válság számottevő területi, ágazati és elosztási következményekkel járt, amelyek mind az országokon és ágazatokon belül, mind az országok és ágazatok között átcsoportosításokat tesznek szükségessé, és jelentős átállási költségeket rónak a munkavállalókra és a vállalkozásokra.

- (11) Noha eddig nem nőtt jelentősen a csődök száma, a világjárvány következtében számos cég mérlege gyengült, ami rövid távon korlátozhatja beruházásfinanszírozási képességüket és veszélyeztetheti visszafizetési képességüket. Amint a helyreállítás megszilárdul, a támogatást fokozatosan ki kell vezetni és célzottabbá kell tenni. A hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok igénybevétele csökkenése korlátozná a függő kötelezettségek állományát és segítené megőrizni a vállalkozások beruházási kapacitását. A szakpolitikai támogatási intézkedések időben történő megszüntetésekor egyensúlyt kell teremteni egyfelől a beruházás és a foglalkoztatás támogatása és az életképes vállalkozások csődjének elkerülése, másfelől annak biztosítása között, hogy középtávon megvalósulhasson az életképtelen vállalkozások rendezett kilépése. Ezzel összefüggésben alapvető fontosságú a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáféréseinek javítása, mérlegük megerősítése, valamint a fizetéseképtelenségi keretek kapacitásának és hatékonyságának növelése. Az euroövezeten belül a nemzeti fizetéseképtelenségi szabályok jelentős mértékben eltérnek, és a közigazgatás, valamint az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyságának javítása érdekében kapacitáserősítő intézkedésekre lesz szükség. A fizetéseképtelenségi keretek javítása hozzájárulhat a bankszektorbeli mérlegek stabilitásának javításához is, ami pozitív hatást gyakorol a hitelkínálatra. A tagállamoknak 2022. július 17-ig kell átültetniük nemzeti jogukba a szerkezetátalakítási és fizetéseképtelenségi irányelvet⁷, amelynek célja, hogy a tagállamokban minimumszabályok bevezetésére kerüljön sor a vállalkozások számára biztosított megelőző szerkezetátalakítás és adósságelengedés tekintetében. Emellett az uniós tőkepiacok integrációja kulcsfontosságú ahhoz, hogy a vállalkozások a banki hitelezést kiegészítő alternatív finanszírozási forrásokra is támaszkodhassanak. A tőkepiaci unió (CMU) megvalósítása terén való előrelépés⁸ javíthatja az euroövezeti vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférést, mozgósíthatja a környezetbarát új technológiákba és infrastruktúrába történő hosszú távú beruházásokat, előmozdíthatja a sajáttőke-befektetéseket és felszámolhatja a beruházások előtt álló, határokon átnyúló akadályokat, többek között a fizetéseképtelenségi eljárásokra vonatkozó anyagi jog egyes elemeinek harmonizálása révén.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretéről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetéseképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (szerkezetátalakítási és fizetéseképtelenségi irányelv) (HL L 172., 2019.6.26., 18. o.).

⁸ A 2021. június 25-i euroövezeti csúcstalálkozón az uniós vezetők nyomatékosították a tőkepiaci unió iránti politikai támogatásukat, és sürgették a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv gyors végrehajtását.

- (12) Miközben a foglalkoztatás gyors ütemben áll helyre, azzal kell számolni, hogy a válság, valamint a gazdaság zöldítésére és a **digitalizáció felgyorsítására** irányuló határozott törekvés tartós hatásokkal jár majd egyes ágazatokra, munkavállalói kategóriákra és régiókra nézve. **A válság különösen a fiatalokat, valamint az alacsony képzettségű és a migráns háttérrel rendelkező személyeket érintette.** A létrejövő új munkahelyek eltérhetnek a válság következtében megszűntektől. **Egyes csoportok, köztük a nők, még mindig strukturális kihívásokkal szembesülnek a munkaerőpiaci integráció terén.** Az ellátási lánc szűk keresztmetszetei és a **meredeken emelkedő energiaárak** bizonyos ágazatokban lelassíthatják a foglalkoztatás helyreállítását. A munkahelyváltást és a munkaerőpiacra való visszailleszkedést elősegítő szakpolitikai intézkedések ezért kulcsfontosságúak lesznek az alkalmazkodás támogatásához és a társadalmi hatások enyhítéséhez, különösen a kettős átállás fényében. A Bizottság ajánlást terjesztett elő a foglalkoztatás Covid19-válságot követő hatékony és aktív támogatásáról (EASE)⁹, amelyben olyan koherens szakpolitikai csomagok kidolgozására kéri fel a tagállamokat, amelyek ötvözik a szakképzett munkaerő hiányának megszüntetésére, valamint arra irányuló intézkedéseket, hogy segítsék az egyéneket a zöld és digitális átállás folyamatán való sikeres átjutásban. Ezek a csomagok három összetevőből állnak majd: i. munkaerő-felvételi és az átmenetet támogató, korlátozott időtartamú, megfelelően kialakított ösztönzők, valamint vállalkozástámogatás; ii. a munkaerőpiaci igényekhez igazított továbbképzési és átképzési lehetőségek; valamint iii. a foglalkoztatási szolgálatok által nyújtott fokozott támogatás. Ezzel párhuzamosan az egészségügyi és gazdasági válság nyomán és a méltányos kettős átállás biztosítása érdekében alapvető fontosságú marad a szociális védelem kohéziója az euroövezetben.

⁹ A Bizottság (EU) 2021/402 ajánlása (2021. március 4.) a Covid19-válságot követően a foglalkoztatás hatékony és aktív támogatásáról (EASE) (HL L 80., 2021.3.8., 1. o.).

A szociális jogok európai pillére¹⁰ továbbra is iránytűként szolgál a foglalkoztatási, készségfejlesztési és szociálpolitikai fellépések terén, előmozdítva a felfelé irányuló gazdasági és társadalmi konvergenciát, valamint a jobb munka- és életkörülményeket a tagállamokban. A szociális jogok európai pillérére vonatkozó, 2021 márciusában elfogadott cselekvési terv három kiemelt uniós célt határoz meg i. a foglalkoztatás, ii. a felnőttkori tanulás és iii. a szegénység 2030-ig történő csökkentése tekintetében¹¹, amelyekhez az alább javasolt szakpolitikai intézkedések hozzá fognak járulni. A 2021. május 8-i portói szociális csúcstalálkozón, majd az Európai Tanács 2021. június 24–25-i ülésén az uniós vezetők üdvözlötték az említett kiemelt célokat.

- (13) A tagállamok – a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott pénzügyi és szakpolitikai támogatással megvalósítandó – ambiciózus reform- és beruházási terveket dolgoztak ki, amelyek végrehajtása kulcsfontosságú. Az intézmények színvonalának – mindenekelőtt az igazgatási kapacitás megerősítése révén történő – javítása kulcsfontosságú lesz a kapcsolódó források gyors felhasználásának biztosításához, elkerülve ugyanakkor a párhuzamosságokat és a más uniós eszközökkel való interferenciát. A tagállamok az üzleti környezet fejlesztésével javíthatják a magánberuházások keretfeltételeit. Az egységes piac zökkenőmentes működésének biztosításához kulcsfontosságú lesz az ellátási láncok rezilienciájának megőrzése és megerősítése az egységes piacon az ellátási hiányok és a szűk keresztmetszetek észlelése és kezelése révén, miközben biztosítani kell a piacok nyitottságát, a szabványok közelítését, a nagyobb diverzifikációt, a körforgásos jelleget és az erőforrás-hatékonyságot. Továbbra is releváns az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi, 2021. július 13-i tanácsi ajánlás, amely az áruk és szolgáltatások egységes piacának – többek között a digitális egységes piacnak – a szükségtelen korlátozások megszüntetése, a piacfelügyelet fokozása és a megfelelő igazgatási kapacitás garantálása révén történő további integrálására szólít fel.

¹⁰ A szociális jogok európai pillérének kihirdetéséről szóló intézményközi nyilatkozat (HL C 428., 2017.12.13., 10. o.).

¹¹ Az EU a következő, 2030-ig teljesítendő kiemelt uniós célok mellett kötelezte el magát: a 20–64 éves népesség legalább 78 %-ának foglalkoztatottnak kell lennie; a 25–64 éves személyek legalább 60 %-ának évente részt kell vennie tanulási tevékenységekben; a szegénység vagy társadalmi kirekesztés veszélyének kitett emberek számát 2019-hez képest legalább 15 millióval csökkenteni kell.

- (14) A korábbi reformoknak köszönhetően a bankszektor a súlyos gazdasági stresszhelyzettel szembesülve általánosságban reziliensnek bizonyult. A válság során biztosított széles körű szakpolitikai támogatás és a 2021-es stabil helyreállítás eredményeként eddig nem bizonyultak indokoltnak a vállalati mérlegek romlásával kapcsolatos aggályok. Mindazonáltal előfordulhat, hogy az euroövezeti bankok eszközminősége kismértékben romlik. A kockázatok megfelelő időben történő nyomon követése, az adósokkal való proaktív együttműködés és a nemteljesítő hitelek aktív kezelése fontos ahhoz, hogy a bankok továbbra is képesek legyenek finanszírozni a gazdaság helyreállítását.
- (15) Az euroövezet gazdasági mérete és integrációja, valamint a válságra való reagálás céljából bevezetett intézkedések világszerte stabilizáló tényezőt jelentettek a Covid19-válság során. Tekintettel a gazdaságok összekapcsoltságára, az euroövezeti tagállamoknak az elkövetkező években végre kell hajtaniuk az annak érdekében elfogadott beruházásokat és reformokat, hogy megerősödve kerüljenek ki a válságból, ugyanakkor tovább kell fejleszteniük az euroövezet intézményi felépítését annak érdekében, hogy növekedjen a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni rezilienciája és jobban helytálljon a nemzetközi szinten. A fejlett és feltörekvő piacgazdaságokban tapasztalható gazdasági és pénzügyi fejlemények számos csatornán keresztül közvetlen hatást gyakorolnak az euroövezetre, többek között az egészségügyi és oltási politika, a monetáris politika, a pénzmozgások, a globális értékláncok és a kereskedelem révén. A helyreállítás nyomán a globális ellátási láncokban kialakult szűk keresztmetszetek szintén a globális gazdasági összekapcsoltság erősödéséről tanúskodnak. Eközben az euroövezet folyófizetésimérleg-többlete fokozatosan tovább csökkent, és az alapvető gazdasági tényezők által indokolthoz közeli szintet ért el. Az euro elmúlt években nagyjából változatlan nemzetközi jelentőségének megerősítése – többek között a digitális euro létrehozása révén – fokozhatja az euroövezet és az Unió gazdasági és pénzügyi autonómiáját, és javíthatja a globális pénzügyi stabilitást.

- (16) Továbbra is kulcsfontosságú a gazdasági és monetáris unió elmélyítése. A bankunió és a tőkepiaci unió egymást kölcsönösen erősítő projektek, amelyek célja a növekedés előmozdítása, a pénzügyi stabilitás megőrzése és a valódi gazdasági és monetáris unió támogatása. A fennmaradó hiányosságok megszüntetése tovább fokozná az euroövezet stabilitását és rezilienciáját, hozzájárulna az euroövezet gazdaságainak fellendítéséhez, és megerősítené az euro nemzetközi szerepét. Változatlanul alapvető fontosságú a bankunió kiteljesítése, az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződést módosító megállapodás időben történő megerősítésével, valamint a tőkepiaci unió létrehozásával együtt. Ez támogatni fogja a zöld és digitális átállást is, amely jelentős beruházásokat tesz szükségessé. A 2021. június 25-i euroövezeti csúcstalálkozón az uniós vezetők újra megerősítették a bankunió kiteljesítése iránti elkötelezettségüket, és felkérték az euroövezeten kívüli tagállamok részvételével ülésező eurócsoportot, hogy késedelem nélkül és konszenzussal állapodjon meg egy lépésenkénti ütemezést meghatározó munkatervről valamennyi hátralévő feladat tekintetében. Felszólítottak továbbá a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv gyors végrehajtására, összhangban a 2020. december 3-i tanácsi következtetésekből meghatározott prioritásokkal. Továbbra is releváns az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2021. évi, 2021. július 13-i tanácsi ajánlás, amely a GMU kiteljesítését és az euro nemzetközi szerepének megerősítését szorgalmazza,

AJÁNLJA, hogy az euroövezeti tagállamok a 2022–2023-as időszakban tegyenek intézkedést egyénileg – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési tervük végrehajtása révén – és együttesen az eurócsoporton belül annak érdekében, hogy:

1. Továbbra is felhasználják és összehangolják a tagállamok nemzeti költségvetési politikáit a fenntartható és inkluzív helyreállítás hatékony alátámasztása érdekében. 2022-ben mérsékelten támogató költségvetési irányvonalat tartsanak fenn az egész euroövezetben, figyelembe véve a nemzeti költségvetéseket és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz által nyújtott finanszírozást. A költségvetési intézkedéseket fokozatosan olyan beruházásokra összpontosítsák, amelyek a zöld és digitális átállással összhangban előmozdítják a fenntartható és inkluzív helyreállítást, különös figyelmet fordítva a költségvetési intézkedések minőségére. Megőrizték a költségvetési politika dinamikus jellegét, hogy időben reagálni tudjanak egy világjárvány kockázatának újbóli megjelenése esetén. Differenciálják a költségvetési politikákat, figyelembe véve a helyreállítás helyzetét, a költségvetési fenntarthatóságot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi különbségek csökkentésének szükségességét. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytassanak a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett.

2. A méltányos és hatékony adórendszerek biztosítása érdekében olyan szakpolitikákat mozdítsanak elő, amelyekkel fel lehet lépni az agresszív adótervezéssel, az adókijátszással és az adókikerüléssel szemben. Törekedjenek a káros adóverseny korlátozására, többek között a gazdaság digitalizációjából és globalizációjából eredő adóügyi kihívások kezelését célzó, konszenzuson alapuló globális megoldások végrehajtása révén. Csökkentsék a munkát terhelő adóéket, és előmozdítsák a munkát terhelő adókról a kevésbé torzító adókra való áttérést. Áttérjenek a szükséghelyzeti intézkedésekről a gazdasági helyreállításra irányuló intézkedésekre a munkaerőpiacokon, olyan aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékony végrehajtása révén, amelyek: i. támogatják a munkahelyváltást, mindenekelőtt a zöld és digitális gazdaság felé történő elmozdulást, ii. ötvözik a szakképzett munkaerő hiányának kezelésére, a továbbképzés és az átképzés javítására, illetve a célzott munkaerő-felvételi ösztönzők biztosítására irányuló intézkedéseket, valamint iii. növelik az állami foglalkoztatási szolgálatok kapacitását a strukturális munkaerőhiány kezelése érdekében. Megerősítsék az inkluzív, minőségi oktatási és képzési rendszereket. Előmozdítsák a [...] fiatalok, a nők és **a veszélyeztetett csoportok** munkaerőpiaci integrációját, megfelelő munkakörülményeket biztosítsanak és kezeljék a munkaerőpiac szegmentációját, szociális védelmi rendszereket dolgozzanak ki a Covid19-válság **következtében, valamint a zöld és digitális átálláshoz kapcsolódóan felmerülő** kihívások kezelése érdekében, illetőleg szükség esetén kiigazítsák őket, és **megerősítsék az ezekhez való hozzáférést**. Biztosítsák a szociális partnerek tényleges bevonását a szakpolitikai döntéshozatalba, megerősítsék a szociális párbeszédet és **előmozdítsák** a kollektív tárgyalások rendszerét. Biztosítsák a gazdasági és társadalmi rezilienciát növelő munkaerőpiaci bevált gyakorlatok és szociálpolitikák megosztását és az azokhoz való közelítést.

3. Nyomon kövessék a vállalkozásoknak nyújtott szakpolitikai támogatási csomagok hatékonyságát, a vilájárvány idején stresszhelyzetbe került életképes vállalkozások fizetőképességének célzottabb támogatására összpontosítsanak, továbbá fokozottabban vegyék igénybe a sajáttőke-típusú eszközöket. Intézkedéseket tegyenek annak érdekében, hogy a fizetéseképtelenségi keretek alkalmasabbak legyenek a csőd- és adósságátütemezés hatékony és időben történő kezelésére, maximalizálják az értékmegőrzést, valamint előmozdítsák a tőke és a határokon átnyúló befektetések hatékony elosztását. Előrelépést tegyenek a tőkepiaci unió elmélyítése terén, többek között azáltal, hogy gyorsan megállapodásra jutnak a gazdaság finanszírozásának támogatására, a vállalkozások és magánszemélyek befektetési lehetőségeinek javítására, továbbá az egységes piacon a befektetések előtt álló, határokon átnyúló akadályok felszámolására irányuló bizottsági jogalkotási javaslatokról.
4. Folytassák a nemzeti intézményi keretek további megerősítését, és reformokat hajtsanak végre a beruházásokat és a tőke újraellokálását akadályozó szűk keresztmetszetek kezelése érdekében, valamint biztosítsák az uniós források hatékony és időben történő felhasználását. Csökkentsék a vállalkozások adminisztratív terheit és javítsák az üzleti környezetet. Fokozzák a közigazgatás hatékonyságát és digitalizációját. Javítsák az államháztartási gazdálkodást, többek között a környezetbarát költségvetés-tervezés és a hatékony közberuházás-kezelés révén, továbbá a kiadások felülvizsgálatát használják fel az államháztartás összetételének javítására, különös tekintettel a közberuházások minőségére, valamint az emberekbe és a készségekbe történő beruházásokra, továbbá arra, hogy a közkiadások középpontjába még inkább a helyreállítási és rezilienciaépítési szükségletek kerüljenek.
5. Biztosítsák a makroszintű pénzügyi stabilitást és fenntartsák a gazdaságba irányuló hitelcsatornákat, folytassák a nemteljesítő hitelek kezelését, többek között az eszközminőség nyomon követése, a nehéz helyzetben lévő adósokkal (különösen az életképes adósokkal) való időben történő és proaktív együttműködés, valamint a nemteljesítő hitelek másodlagos piacainak továbbfejlesztése révén. Folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát egy lépésenkénti és időbeli ütemezést meghatározó munkaterv révén, valamint dolgozzanak tovább az euro nemzetközi szerepének megerősítésén. Továbbra is támogassák a digitális euro esetleges bevezetésével kapcsolatos feltérképező munkát.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök